

Таблиця 1.

Кримінальні провадження, у яких закінчено досудове розслідування в Україні в 2015 році

Показник	Направлено кримінальних проваджень до суду з обвинувальним актом		Направлено клопотань до суду для звільнення від кримінальної відповідальності		Закрито кримінальних проваджень	
	всього	щодо якої кількості осіб	всього	щодо якої кількості осіб	всього	у т.ч. за ст.284 КПК
Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (ст.204)	265	278	5	5	383	383
Фіктивне підприємництво (ст. 205)	176	187	2	2	32	29
Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (ст. 209)	6	6			34	34
Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) (ст.212)	157	171	129	129	1830	1392
Ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (ст. 212-1)	5	5	45	46	44	44
Доведення до банкрутства (ст. 219)					43	43
Інші кримінальні правопорушення	64	68	7	7	66	65
В С Ь О Г О	673	715	188	189	2432	1990

Необхідно враховувати, що запити про проведення слідчих дій та оперативно-розшукових заходів, у тому числі про наведення довідкової інформації, здійснення контрольованих поставок, перевірочних закупок та інших заходів, здійснюваних з метою виявлення первинних злочинів у сфері ЗЕД, виконуються за умови подвійної криміналізації, тобто за умови, що діяння, відносно якого здійснюються ці заходи, визнано злочином у державі органу-ініціатора запиту та в державі органу-виконавця запиту.

Література:

1. Додін Є. В. Митна злочинність: поняття та структура // Митна справа. - №3. – 2010. – С. 17-29.

Ігор Гуменчук

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: д.е.н., проф. Десятнюк О.М.

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФІСКАЛЬНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

Одним із елементів адміністрування податків є організація консультаційно-роз'яснювальної роботи, під час якої платникам податків надаються консультації з питань практичного застосування окремих норм податкового законодавства, визначення бази оподаткування та розрахунку податків і зборів, оптимізації податкових витрат, здійснення податкового планування, мінімізації ризиків виникнення конфліктів з фіскальними органами тощо.

Органи Державної фіскальної служби України (ДФС України) відповідно до покладених на них завдань надають податкові консультації та проводять їх періодичне узагальнення, а за

погодженням з Міністерством фінансів України затверджують узагальнюючі податкові консультації (підп. 32–33 п. 3 Положення «Про Державну фіскальну службу України» [1]). Крім того, ці органи проводять в межах повноважень, передбачених законом, консультаційну роботу з підготовки міжнародних договорів з питань, що належать до компетенції ДФС.

Основною метою консультативно-роз'яснювальної роботи, що проводиться територіальними органами ДФС України, є: роз'яснення податкового законодавства, інформування про діяльність органів ДФС України, надання платникам податків необхідної правової допомоги, створення ефективних механізмів партнерства з громадськими інституціями, забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної податкової політики, вдосконалення взаємодії платників податків і податківців, запобігання порушенням податкового законодавства, забезпечення повноти і своєчасності сплати податків до бюджетів усіх рівнів, проведення відкритої, прозорої для суспільства податкової політики.

Згідно з підп. 17.1.1 п. 17.1 ст. 17 Податкового кодексу України платники податків мають право безоплатно отримувати у контролюючих органах, у тому числі і через мережу Інтернет, інформацію про податки та збори і нормативно-правові акти, що їх регулюють тощо [2]. Стаття 52 Кодексу надає право платнику податків звернутися за допомогою до контролюючого органу щодо надання йому безоплатної податкової консультації з питань практичного застосування окремих норм податкового законодавства [2]. У підп. 14.1.172 п. 14.1 ст. 14 Кодексу податкову консультацію визначено як допомогу контролюючого органу конкретному платнику податків. Тому така консультація має індивідуальний характер і може використовуватися винятково платником податків, якому її надано [2].

За вибором платника податків консультація надається в усній, письмовій або електронній формі. Наприклад, податкові консультації, які не потребують додаткового вивчення змісту вимог закону, можуть надаватися також в усній формі. Такі консультації надаються, як правило, з питань, з якими платники податків звертаються найчастіше: оформлення декларацій, переліку необхідних документів, строків та порядку подання звітності тощо.

На практиці зустрічаються випадки, коли ДФС України відмовляє у наданні індивідуальної податкової консультації на тій підставі, що, на думку контролюючого органу, питання, щодо якого надійшов запит, не стосується сфери діяльності платника податків, що звернувся або ж не стосується оподаткування одержуваних їм доходів. Альтернативою є пропозиція фіскальних органів (найчастіше вищого рівня) звернутися платнику податків у ДПІ за місцем реєстрації. При цьому однією з умов отримання індивідуальної податкової консультації іноді висувається надання податківцям додаткової інформації, пов'язаної з конкретними обставинами, щодо яких особа звернулася за консультацією. Як приклад такої відмови можна навести лист ДПА в м. Києві від 08.07.2011 р. № 1008/К/31–607 [3].

Якщо запит платника податків не стосується оподаткування тими податками і зборами, сплату яких контролює орган ДФС, чи нормативно-правового акту з питань адміністрування податків, то контролюючий орган має право не надавати податкову консультацію, перенаправивши запит до компетентного органу. В іншому випадку у контролюючого органу немає законних підстав відмовляти платнику податків у наданні індивідуальної податкової консультації. Більше того, в Податковому кодексі України не вказано, що контролюючий орган, до якого платник податку направив запит про індивідуальну податкову консультацію, має право на власний розсуд визначати актуальність питання для поточної діяльності запитувача або пов'язаність поставлено питання з реально здійснюваною операцією.

Наразі податкове консультування в Україні в цілому характеризується певною свободою і саморегулюванням та розвивається переважно за рахунок надання таких послуг фахівцями юридичних фірм чи адвокатських бюро, тобто є однією зі сфер юридичної практики (до речі для більшості юридичних фірм на Україні такий вид послуг є основним), а також спеціалізованими компаніями або підрозділами в компаніях, які займаються таким консультуванням. Тому надання консультацій (відповідно до підп. 14.1.172 п. 14.1 ст. 14, ст. 52 і 53 Податкового кодексу України) – лише одна з багатьох функцій податкових консультантів.

Ринок податкового консультування як інструмент податкового адміністрування в Україні фактично вже склався, і тепер завдання полягає в тому, щоб зробити його цивілізованим. Однією з найважливіших умов розвитку цього ринку є його правове регулювання та інституційне оформлення. Слід прийняти спеціальний закон про податкове консультування під умовною назвою «Про податкові консультації», яким буде урегульовано процедуру підготовки та надання податкових консультацій відповідно до ст. 52, ст. 53 Податкового кодексу України з метою уникнення можливих «непорозумінь» у відносинах платників податків і контролюючих органів. Водночас, віднесення податкових консультацій до переліку адміністративних послуг, удосконалення процедури надання таких консультацій має бути одним із пріоритетних напрямів у зміні підходів до процесу адміністрування податків. Також необхідно розробити стандарти податкового консультування задля того, щоб по всій Україні платники податків на одні й ті самі питання отримували однакові відповіді. При цьому особливу увагу слід приділити підготовці фахівців з податкового консультування.

Отже, можна зробити такі висновки:

1. Надання податкових консультацій є важливим напрямом практичної реалізації адміністрування податків. Саме при організації цього виду податкової роботи забезпечується формування цивілізованих податкових відносин, підвищується рівень свідомої сплати податків платниками, формується податкова культура населення. Означене сприяє законослухняності платників податків, зменшенню ненавмисних податкових порушень і, як наслідок, зростанню податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів.

2. Консультативно-роз'яснювальну роботу з платниками податків необхідно налагодити таким чином, щоб фіскальні органи надавали послуги безкоштовно, цілодобово сім днів на тиждень, на різних мовах і через електронні мережі (наприклад, консультували щодо заповнення декларацій та їх подання).

3. Варто поширити взаємодію з питань поточного адміністрування податків фіскальними органами центрального та територіального рівнів, зокрема об'єднати зусилля у підготовці (підвищенні кваліфікації) приватних юристів і консультантів з питань оподаткування, а також у реалізації промо-акцій, спрямованих на підвищення рівня добровільної і своєчасної сплати податків, знань податкового законодавства та зменшення проявів його порушень.

4. У сфері адміністрування податків до адміністративних послуг слід віднести й надання податкових консультацій. Визначення змісту, порядку надання податкової консультації як адміністративної послуги має стати значним чинником формування партнерських відносин між платником податків і фіскальним органом, зростання довіри до фіскальних органів та їх діяльності, підвищення якості податкових консультацій.

5. Податкова консультація є одним із інструментів захисту платника податків, що надає йому можливість заздалегідь з'ясувати позицію контролюючого органу і не допустити помилок в податковому обліку, а отже, уникнути можливих проблем. Метою податкових консультацій є сприяння належному виконанню платниками податків, зборів, податковим агентами та іншими особами виконанню обов'язків, передбачених законодавством.

6. Закріплення адміністративно-правового статусу податкового консультанта як учасника податкових відносин дозволить знизити невизначеність законодавства і правозастосовної практики, а також мінімізує загальне сприйняття платниками податків податкової системи як несправедливої. Залучення податкових консультантів до процесу взаємодії фіскальних органів і платників податків дозволить підвищити ефективність адміністрування податків за рахунок дотримання балансу прав і обов'язків та сприятиме позбавленню платників податків зайвого адміністративного впливу і збереженню за фіскальними органами достатніх повноважень з контролю за дотриманням законодавства.

7. Варто у Податковому кодексі України встановити відповідальність контролюючих органів за ненадання податкової консультації протягом 30 календарних днів з дня отримання звернення від платників податків.

Перспективним у подальшому є наукова розробка питань, пов'язаних з дослідженням зарубіжного досвіду надання податкових консультацій фіскальними органами та визначення

можливостей його використання в діяльності територіальних органів Державної фіскальної служби України.

Література:

1. Про Державну фіскальну службу України : Постанова Президента України : від 18.03.2013 № 141/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Голос України. – 2010. – № 229–230. – 12 квітня.
3. Щодо надання консультації з питань практичного застосування окремих норм податкового законодавства : лист ДПА в м. Києві від № 1008/К/31–607 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/UPR11160.html

Олег Гуральний

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Бондаренко С.П.

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ КОРИГУВАННЯ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ПРИ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЯХ

Митна вартість при імпорті товарів є базою для оподаткування, у зв'язку з чим незначне її завищення фіскальними органами автоматично збільшує суму податків, яку суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності має сплатити до державного бюджету України. Виходячи з цього, підприємці, які імпортують товари в Україну, мають досить ретельно підходити до підготовки та подання митних документів до митниць Державної фіскальної служби під час здійснення митного оформлення товарів. Отже, актуальним є розгляд питань, пов'язаних з порядком декларування митної вартості товарів при імпорті та можливими проблемами під час її обґрунтування.

Основне призначення митної вартості товарів – бути базою для розрахунку митних платежів, наявність загальнодоступної методики і встановлених правил визначення митної вартості ставить усіх учасників ЗЕД у рівні умови і дозволяє істотно підвищити ступінь визначеності при організації зовнішньоторговельних операцій, заздалегідь прорахувати всі необхідні економічні параметри укладених угод. Поняття митної вартості є однією з найбільш важливих категорій не тільки в системі митного оподаткування, але й у системі митного контролю та оформлення. Це пов'язано. Насамперед, з ключовою роллю, яку відіграє митна вартість у системі митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Значний внесок у вдосконалення митного регулювання зробили такі вчені-економісти, як: О. Гребельник, О. Дем'янюк, О. Лук'яненко, С. Сорокіна, І. Звягіна та ін. Але на сьогодні не достатньо проаналізовані питання щодо механізму застосування методів визначення митної вартості на практиці, а саме застосування інструментів коригування митної вартості.

Можливість застосування різних числових значень митної вартості до одного і того ж товару в різних органах фіскальної служби призводить до того, що суб'єкти ЗЕД перед митним оформленням імпортованих товарів через корупційні шляхи шукають той фіскальний орган, де митне оформлення товарів можна буде здійснити з мінімальною митною вартістю, іноді навіть нижчою. З метою вирішення зазначеної проблеми, потрібно визначити, що у разі наявності в митниць ДФС достатніх підстав для застосування резервного методу визначення митної вартості товарів, числове значення митної вартості на однакові товари буде однаковим на всій митній території України. Таке єдине числове значення митної вартості буде мати назву «середня (співставна) ціна».

Крім забезпечення реалізації чисто фіскальних функцій, наявність механізму визначення і контролю митної вартості сприяє вирішенню завдань побудови ринкової економіки шляхом створення рівних конкурентних умов для господарюючих суб'єктів – всі учасники ЗЕД ставляться в рівні умови щодо правил розрахунку встановлених законом мит і податків при